

CURRICULUM
Limba română
pentru copii
din diasporă

Nivelul A1 ☀ Nivelul A2

Aprobat:

la ședința Consiliului Național pentru Curriculum, proces-verbal nr.din;

prin ordinul Ministerului Educației nr.din

Autori:

Alexandra Barbăneagră, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Lucia Cucu, magistrul în management educațional, director, Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova

Ala Zavadschi, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova

Liuba Petrenco, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Sabina Corniciuc, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova

Recenzenți:

Sevzlana Dermenji, doctor conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Elena Porfireanu, Comunitatea Basarabenilor din Irlanda

Aprobat	Coordonat	Coordonat
Ministerul Educației al Republicii Moldova	Organizația Internațională pentru Migrație	Biroul Relații cu Diaspora

CURRICULUM

Limba română

pentru copiii din diasporă

Nivelul A1

Nivelul A2

CUPRINS

Preliminarii	4
I. Concepția didactică a disciplinei	5
II. Administrarea cursului	7
III. Competențe și finalități	8
IV. Conținuturi educaționale	16
V. Sugestii metodologice	23
VI. Sugestii de evaluare	27
Bibliografie	30

PRELIMINARII

În actuala paradigmă a societății moderne, marcată de mobilitatea fără precedent a cetățenilor în plan global, învățarea limbilor, mai ales a celor de circulație internațională, a devenit o necesitate și un atu pentru o mai bună integrare a oamenilor găzduiți de alte spații geografice, culturale și, evident, lingvistice. Constatarea este una axiomatică și ține de ordinul evidențelor în condițiile democrației și ale societății deschise.

Cum însă orice tendință, pozitivă în sine, poate întinde anumite capcane, se atestă și o altă realitate, obiectivă, tot mai frecventă, indiferent de opiniile *pro* sau *contra*. Cei plecați de ani buni din Republica Moldova și-au reîntregit familiile, copiii lor, după cum e și firesc, frecventează instituții de învățământ, de toate gradele, unde sunt instruiți în limba țării adoptive. Fenomenul a generat și familii mixte, iar descendenții lor, se întâmplă, nu cunosc limba bunicilor sau a unuia dintre părinți.

Or, se știe, în absența acestui atribut identitar, comunicarea cu cei rămași la baștină este una defectuoasă, iar conectarea la valorile neamului, la patrimoniul său cultural și istoric este, în mod cert, de nivel redus, ca să nu spunem minim. Și încă o remarcă: atunci când, din varii motive, familiile revin acasă (și nu sunt rare cazurile), copiii trăiesc și retrăiesc șocul integrării sau al reintegrării, din aceleași cauze.

Pornind de la acest nexus de motive, mulți dintre cei stabiliți în străinătate conștientizând că se pierde ceva prețios din ceea ce trebuie să moștenească copiii de la părinți, caută posibilități pentru asanarea unei atare situații.

Deși o fac pe cont propriu, mai mult pe bază de voluntariat, reușita e de partea celorla unde diaspora e una numeroasă, unită, în stare să organizeze, în limba română, diverse manifestări culturale, în care copiii să aibă o prezență activă. De aici derivă necesitatea elaborării *Curriculumului de învățare a limbii române pentru copiii din diasporă*.

Beneficiarii sunt copiii **cu vârsta cuprinsă între 7-12 ani, din familii mixte sau reintegrate, cu un nivel minim/diferit de cunoștințe**, care doresc să însușească limba română, prin cultură și civilizație, în cadrul unui **învățământ non-formal**.

Pentru acest segment eterogen de copii, limba vorbită acasă, cea de școlarizare și cea/cele de socializare sunt diferite. Contextul sociocultural și necesitatea de păstrare a identității naționale dictează caracterul specific al actualului produs.

I. Concepția didactică a disciplinei

Curriculumul la limba română pentru copiii din diasporă este elaborat conform standardelor europene, *Cadrul European Comun comun de referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare* [10] și prevede atingerea **nivelului de bază A** (A1 – A2), **utilizator elementar** de comunicare în limba română, care presupune atât interacțiunea orală, cât și comunicarea scrisă, lucru posibil prin dezvoltarea mai multor tipuri de competențe (receptare - *audiere și lectură*; producere – *vorbire și scriere*).

Curriculumul ține cont de specificul și tradițiile naționale, care sunt reflectate în tematica cursului. Conținuturile educaționale propuse în curriculum promovează valorile general umane, valorile naționale, ajutându-i pe copii să-și dezvolte sentimentul de mândrie față de limba și cultura română.

Curriculumul pune la bază modelul comunicativ-funcțional, considerând comunicarea un domeniu complex ce înglobează procesele de receptare a mesajului oral și scris, de exprimare orală și scrisă în diverse situații de comunicare.

Avem certitudinea că diverse activități integrate vor elimina sau, cel puțin, vor diminua un gol de comunicare în limba română, contribuind, în același timp, la păstrarea *identității de origine* de pe pozițiile interculturalității, încă din fragedă copilărie.

Curriculumul are la bază câteva **principii fundamentale**, stipulate în lucrările elaborate în cadrul Diviziunii de Politici Lingvistice a Consiliului Europei din Strasbourg, în *Cadrul European Comun de Referință pentru învățarea limbilor moderne: învățare, predare, evaluare; Portofoliul Lingvistic European; Nivel Prag*:

- a) centrarea pe cel care învață;
- b) învățare bazată pe metoda comunicativă;
- c) formarea și dezvoltarea unui mix de competențe;
- d) învățare naturală, prin acțiune;
- e) învățare într-un mediu prietenos copilului;
- f) abordare culturală și interculturală a procesului de învățare.

Principiile educaționale ale Curriculumului:

- ✓ Însușirea integrată a materiei lingvistice (nivelul fonetic, lexical, morfologic, sintactic), prin care se formează deprinderi de audiere, citire, scriere, vorbire;
- ✓ primatul vorbirii orale dialogate față de cea monologată realizează principii general didactic: de la ușor – la greu, de la simplu – la compus;

- ✓ instruirea în baza modelelor de vorbire care se cer a fi practic utile, pe potrivă necesităților de comunicare, și să stimuleze învățarea limbii;
- ✓ legătura reciprocă dintre tipurile activității de vorbire (audierea, lectura, scrierea) asigură actul vorbirii;
- ✓ însușirea conștientă a limbii drept condiție primordială de realizare a vorbirii fluente;
- ✓ mobilizarea eforturilor intelectuale, activități creatoare, situații de problemă, varietatea formelor și mijloacelor de instruire;
- ✓ sistematizarea și succesiunea materiei de studiu în funcție de necesitățile comunicative etc.

Optica abordată de actualul curriculum pune accent pe utilizarea limbii în interacțiune directă *persoană-persoană*. În această viziune, însușirea sistemului lingvistic este subordonată obiectivului pragmatic, care presupune comunicarea.

Conținuturile educaționale includ unități tematice cu subiecte și sfere lexicale concrete, gramatică funcțională, intenții comunicative, acte și modele de vorbire, note culturale și interculturale.

Subliniem, în mod deosebit, următoarele: *conținuturile* sunt doar *recomandate* (cu excepția materiei lingvistice), iar profesorii pot selecta, luând în considerare criteriul valoric, preferințele, interesele, capacitățile elevilor, particularitățile lor de vârstă, caracterul omogen sau eterogen al grupelor de instruire.

Pe primul loc sunt plasate competențele comunicative, autorii raliindu-se astfel documentelor europene actuale, în care se recunoaște că progresul de învățare echivalează cu progresul în comunicare și nu doar cu cel al cunoașterii sistemului lingvistic.

Curriculumul de predare-învățare a limbii române pentru copiii din diasporă va fi însoțit de Ghidul de implementare a Curriculumului pentru cadrele didactice din diasporă și de Lista de materiale educaționale pentru cadre didactice, părinți și copii din diasporă.

II. Administrarea cursului

Curriculumul la limba română pentru copiii din diasporă, Nivelul A1 și A2, este proiectat pentru un **număr total** de **120** de ore pentru fiecare nivel, realizate prin activități de bază (96 de ore) și complementare (24 de ore).

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Nivelul	Nr. de ore
OPȚIONALĂ	LIMBĂ ȘI COMUNICARE	A1	120 ore
		A2	120 ore

Procesul didactic este conceptualizat de a fi realizat prin activități integrate sau experiențiale de bază și complementare. În cadrul acestor activități, accentul se va pune pe *educația limbajului și a comunicării*, extinsă în activitățile de *educație culturală și interculturală (educație literar-artistică, educație muzicală, educație plastică etc.)*.

Activități de bază	Număr total de ore
<ul style="list-style-type: none"> • Practica rațională a limbii: 72 de ore • Recapitulări și evaluări – 12 ore <ul style="list-style-type: none"> ✓ evaluare inițială - 2 ore, ✓ recapitulări și evaluări curente - 6 ore ✓ evaluare finală - 4 ore • Ore la dispoziția cadrului didactic – 12 ore 	96 de ore

Activități complementare	Număr total de ore
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Imersiuni lingvistice - 12 ore ▪ Ateliere culturale -12 ore 	24 de ore

- **Imersiunile lingvistice** sunt activități didactice ce presupun ”plonjarea”, aflarea cât mai îndelungată a celor ce realizează procesul de instruire lingvistică într-un mediu propice însușirii limbii-țintă, în cazul nostru al limbii române, fără a fi în contact cu limba de comunicare din mediul social al audientului. Metoda imersiunii se bazează pe dezvoltarea, extensiunea instruirii lingvistice în activități non-formale și informale, ținând cont de specificul sociocultural existent. Imersiunea lingvistică va amplifica competența comunicativă în limba română a copiilor din diasporă. Ea prevede crearea diverselor situații de comunicare, discuții, simulări/jocuri de rol, înscenări etc., toate fiind realizate prin activități interactive cu implicarea tuturor participanților.

- **Ateliere culturale** sunt modalități de familiarizare a copiilor cu obiceiurile și tradițiile definitorii ale culturii naționale. Atelierele sunt organizate la solicitare și contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare orală și scrisă în limba română, la crearea de automatisme în utilizarea structurilor de baza ale limbii române, prin învățarea cântecelor, a poeziilor și a dansurilor populare.

Se poate propune o gamă largă de ateliere culturale, cum ar fi cele *de oratorie/să vorbim românește corect și expresiv, de limbă și cultură, de teatru poetic, de obiceiuri și tradiții, de dans folcloric, de artă plastică, de cântec popular, de meșteșuguri populare/modelare etc.*

Curriculumul la limba română pentru copiii din diasporă poate fi realizat prin mai multe modalități de instruire formală și regim de studiu: *școli duminicale*, organizate în zilele de sâmbătă sau duminică, *școli de vară, cursuri intensive, instruire la distanță (cu sprijinul unui tutore)*.

III. Competențe și finalități

În elaborarea prezentului *Curriculum* s-a ținut cont de noile orientări în pedagogie, numită *pedagogia competențelor*, axată pe promovarea unei didactici funcționale, de abordarea integratoare a activităților de formare-dezvoltare-evaluare a competențelor. Astfel, procesul instructiv de învățare se axează pe ansamblul de *competențe de tip funcțional*, care favorizează transferul și mobilizarea eforturilor de învățare a elevului în vederea accentuării dimensiunii acționale a instruirii lingvistice:

- **Competențe transversale/transdisciplinare;**
- **Competențe generale ale cursului;**
- **Competențe specifice ale cursului.**

Competențele transversale/transdisciplinare

Pentru toate treptele sistemului de învățământ din Republica Moldova au fost stabilite competențele

transdisciplinare, ce derivă din sistemul de competențe-cheie transversale recomandate de *Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene*. Din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, „profilul de formare european” este axat pe opt domenii de competențe-cheie. Aceste competențe devin parte componentă și a *Curriculumului la limba română pentru copiii din diasporă*:

- competențe de învățare/de a învăța să înveți;
- competențe de comunicare în limba maternă;
- competențe de comunicare într-o limbă străină;
- competențe acțional-strategice;
- competențe de autocunoaștere și autorealizare;
- competențe interpersonale, civice, morale;
- competențe de bază în matematică, științe și tehnologie;
- competențe digitale, în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicaționale;
- competențe culturale, interculturale;
- competențe antreprenoriale.

Competențe generale ale cursului:

- Receptarea la auz și reproducerea de mesaje orale în diferite situații de comunicare familiare și cotidiene;
- Producerea/realizarea actelor comunicative proprii, cu și fără repere, în situații de comunicare ce vizează satisfacerea nevoilor personale concrete;
- Receptarea și interpretarea textelor lecturate, aprecierea faptelor, exprimarea opiniei;
- Redactarea de mesaje scrise în diverse contexte familiare, conform normelor limbii române literare;
- Familiarizarea cu obiceiurile și tradițiile naționale, cu normele etice și regulile de comportament verbal și nonverbal în procesul de comunicare în limba română.

Competențe specifice ale cursului și activități de învățare

Curriculumul la limba română pentru copiii din diaspora stabilește **competențele de comunicare** pentru nivelele A1, A2, care urmează a fi formate în procesul de instruire, fiind structurate pe **înțelegere la auz, lectură, vorbire și scriere**. De asemenea, sunt stipulate și **activitățile de învățare și evaluare**, delimitate în funcție de competența solicitată.

Nivelul A 1

Competența 1. Receptarea la auz și reproducerea de mesaje orale în diferite situații de comunicare familiare și cotidiene	
Competențe specifice	Activități de învățare
<ul style="list-style-type: none"> Recunoașterea la auz a sunetelor, grupurilor de sunete și a cuvintelor specifice limbii române; 	<ul style="list-style-type: none"> <i>exerciții de identificare și distingere a diverselor sunete și grupuri de sunete, a cuvintelor dintr-un scurt mesaj audiat;</i>
<ul style="list-style-type: none"> identificarea, izolat și în fluxul verbal, a cuvintelor, sintagmelor și a propozițiilor, în contexte de comunicare cunoscute, articulate clar și rar, însoțite de gesturi; 	<ul style="list-style-type: none"> <i>recunoașterea semnificației mesajului audiat (expus de profesor/înregistrat audio/video), pe baza unor repere imagistice;</i> <i>exerciții de colectare a informațiilor din mesajele audiate;</i> <i>identificarea/selectarea și ordonarea unor imagini/obiecte dintr-o serie dată, potrivit mesajului audiat;</i> <i>punerea în corespondență a mesajelor audiate cu imagini;</i> <i>exerciții de înțelegere globală, de tipul: „grupează”, „așază” „încercuiește”, „unește”, „colorează”, completează”;</i> <i>exerciții de tipul „adevărat/fals”;</i> <i>reacționarea verbală/nonverbală potrivit contextului unui mesaj audiat;</i>
<ul style="list-style-type: none"> recunoașterea unor obiecte, însușiri, acțiuni și a denumirilor lor, în mesaje orale articulate clar și rar, însoțite de suport imagistic, auditiv sau tactil; 	<ul style="list-style-type: none"> <i>semnalarea prin mișcări a înțelegerii textului audiat;</i> <i>înțelegerea/prezentarea prin pantomimă a mesajelor audiate;</i> <i>ilustrarea prin desen a textului audiat;</i> <i>recepționarea auditivă a mesajelor din mediul apropiat și executarea instrucțiunilor potrivit sarcinii;</i> <i>audierea unor secvențe scurte din mesaje orale (cântece, texte, povești, secvențe din desene animate etc.) cu suport vizual și executarea acțiunilor potrivit sarcinii;</i>
<ul style="list-style-type: none"> desprinderea sensului global 	<ul style="list-style-type: none"> <i>identificarea, selectarea, gruparea, plasarea unor</i>

<p>al unui enunț audiat, pe teme familiare;</p>	<p><i>obiecte/imagini/lucruri, potrivit mesajului audiat;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>colorarea, completarea, desenarea unor imagini, pe baza instrucțiunilor din textul audiat;</i>
<ul style="list-style-type: none"> • înțelegerea la auz a instrucțiunilor simple ale cadrului didactic cu privire la organizarea și desfășurarea activității, rostite clar și rar; 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>demonstrarea înțelegerii mesajului audiat prin reacționare fizică/pantomimă, colorare, completare, grupare, alegere a răspunsului corect etc. (De ex. Jocuri de rol. Pantomime. Ascultă și arată. Ghici cine e?).</i> • <i>realizarea unor activități ce demonstrează înțelegerea globală a mesajelor receptate la auz;</i> • <i>receptarea unor comenzi didactice simple ale profesorului și executarea lor conform sarcinii;</i> • <i>realizarea unor acțiuni simple de aranjare/poziționare a obiectelor/lucrurilor/imaginilor în temeiul instrucțiunilor primite;</i> • <i>reacționare fizică (nonverbală), prin pantomimă, adecvat comenzilor didactice;</i> • <i>jocuri de mișcare, deplasare prin sala de studiu conform instrucțiunilor;</i>
<ul style="list-style-type: none"> • reproducerea unor mesaje scurte și simple, respectând normele ortoepice ale limbii române. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>repetarea după profesor, după înregistrări de pe suport audio/video a unor cuvinte, îmbinări, enunțuri, modele verbale (în cor și individual);</i> • <i>exerciții fonetice de pronunțare corectă a cuvintelor care conțin sunete specifice limbii române;</i> • <i>exerciții de accentuare corectă a cuvintelor;</i> • <i>exerciții de intonare prin repetare, după model, a unor tipare verbale, a diferitor tipuri de propoziții (enuțiative, interogative, exclamative);</i> • <i>reproducerea unor dialoguri, texte simple și scurte după repere în limba-țintă;</i> • <i>învățarea și repetarea unor versuri, cântece, ghicitori, povestirea unor povești, povestiri cu alternarea ritmului și a intonației.</i>

Competența 2. Producerea actelor comunicative proprii, cu și fără repere, în situații de comunicare, ce vizează satisfacerea nevoilor personale concrete	
Competențe specifice	Activități de învățare
<ul style="list-style-type: none"> Formularea și transmiterea de enunțuri simple referitoare la obiecte, persoane, activități din mediul apropiat; 	<ul style="list-style-type: none"> <i>completarea modelului verbal cu informații noi;</i> <i>formularea de enunțuri simple pe teme familiare;</i> <i>alcătuirea de întrebări simple;</i> <i>formularea de răspunsuri la întrebări;</i> <i>exerciții de denumire a unor activități zilnice;</i>
<ul style="list-style-type: none"> inițierea, menținerea și încheierea unui dialog, în diferite situații de comunicare; 	<ul style="list-style-type: none"> <i>realizarea unor secvențe dialogate pe teme familiare;</i> <i>exerciții de folosire a intonației potrivite în funcție de context și partenerul de dialog;</i> <i>simulări ale unor situații concrete de comunicare pe teme cotidiene;</i> <i>formularea de enunțuri simple despre sine și obiectele/lucrurile din jur;</i> <i>formularea de răspunsuri la întrebări simple de identificare;</i>
<ul style="list-style-type: none"> prezentarea informației, în enunțuri simple, despre sine, colegi, membrii familiei, obiectele și lucrurile din jur. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>participarea la jocuri de prezentare personală (autoportretul), de prezentare a colegilor, realizate verbal sau prin desene/colaje etc.;</i> <i>realizarea descrierii personajelor/obiectelor după imagini.</i>

Competența 3. Receptarea și interpretarea textelor lecturate, aprecierea faptelor, exprimarea opiniei	
Competențe specifice	Activități de învățare
<ul style="list-style-type: none"> Recunoașterea sunetelor și literelor specifice limbii române și citirea unor texte scurte pe teme familiare. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>recunoașterea literelor mici/mari de tipar și de mână, specifice limbii române;</i> <i>exerciții de punere în corespondență a literelor cu sunetele asociate;</i>

<ul style="list-style-type: none"> citirea în ritm propriu și cu voce tare a unui text cunoscut, de proporții mici; 	<ul style="list-style-type: none"> <i>exerciții de citire a cuvintelor și a enunțurilor;</i> <i>exerciții de citire selectivă, cu voce tare, în gând, în lanț, de tip ecou etc.;</i> <i>exerciții de citire și de intonare a diferitor tipuri de propoziții.</i>
<ul style="list-style-type: none"> decodarea unor mesaje scrise scurte din mediul apropiat. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>exerciții de recunoaștere și asociere a cuvintelor scrise pe cartonașe cu imaginile lor;</i> <i>exerciții de recunoaștere a unor cuvinte, idei din mesaje scurte și simple;</i> <i>exerciții de stabilire a corespondenței dintre imagine și textul lecturat;</i> <i>exerciții de decodare a semnificației din texte simple, scurte, pe teme familiare;</i> <i>exerciții-joc de utilizare a imaginilor ca surse de informație în baza textelor lecturate.</i>

Competența 4. Redactarea de mesaje în diverse contexte familiare, în conformitate cu normele limbii române literare	
Competențe specifice	Activități de învățare
<ul style="list-style-type: none"> Scrierea literelor, a grupurilor de litere, a cuvintelor și a unor enunțuri scurte și simple, respectând instrucțiunile cadrului didactic; 	<ul style="list-style-type: none"> <i>scrierea corectă a literelor și a grupurilor de litere specifice limbii române;</i> <i>exerciții de copiere/transcriere a unor cuvinte, propoziții sau fragmente de text cunoscute;</i> <i>exerciții de ordonare corectă a cuvintelor într-o propoziție;</i> <i>alcătuire de enunțuri pe baza unor cuvinte date;</i> <i>alcătuire de enunțuri și texte scurte scrise (3-5 enunțuri) pe baza unui suport vizual sau pe baza unui șir de întrebări.</i>
<ul style="list-style-type: none"> producerea/completarea unor propoziții, a unor scurte mesaje; 	<ul style="list-style-type: none"> <i>exerciții de completare a cuvintelor, propozițiilor (cu suport imagistic);</i> <i>activități de completare a propozițiilor, a textelor lacunare.</i>
<ul style="list-style-type: none"> scrierea unor mesaje scurte pe teme cotidiene. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>realizarea unor mesaje simple pe teme cotidiene;</i> <i>exerciții de copiere/transcriere a unor mesaje scurte,</i>

	<i>respectând normele limbii române literare.</i>
--	---

Competența 5. Familiarizarea cu obiceiurile și tradițiile naționale, cu regulile de comportament verbal și nonverbal în procesul de comunicare în limba română	
Competențe specifice	Activități de învățare
<ul style="list-style-type: none"> Recunoașterea și reproducerea formulelor elementare de politețe pentru stabilirea contactului interpersonal; 	<ul style="list-style-type: none"> <i>receptarea și repetarea unor formule uzuale de comunicare (de salut, de rămas bun, prezentare, mulțumire, scuze etc.);</i> <i>exerciții-joc de exersare a unor formule uzuale (de salut, de prezentare, mulțumiri, de solicitare, urări specifice sărbătorilor);</i>
<ul style="list-style-type: none"> familiarizarea cu normele de comportament verbal și nonverbal în limba română. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>activități de utilizare adecvată a normelor etice și de comportament verbal în diverse contexte cotidiene.</i>

Nivelul A 2

Competența 1. Receptarea la auz și reproducerea de mesaje orale în diferite situații de comunicare familiare și cotidiene	
Competențe specifice	Activități de învățare
<ul style="list-style-type: none"> Identificarea/recunoașterea unor informații specifice dintr-un mesaj oral pe teme familiare, în contexte de comunicare cunoscute; 	<ul style="list-style-type: none"> <i>recunoașterea semnificației mesajului audiat, pe baza unor repere imagistice;</i> <i>exerciții de înțelegere globală a mesajului audiat;</i> <i>exerciții de colectare a informațiilor din mesajele audiate;</i> <i>identificarea/selectarea și ordonarea informației din mesajul audiat conform sarcinii;</i> <i>audierea unor secvențe scurte din mesaje orale (cântece, texte, povești, secvențe din desene animate etc.) cu și fără suport vizual și executarea acțiunilor potrivit sarcinii;</i> <i>recepționarea auditivă a mesajelor din mediul apropiat și executarea instrucțiunilor potrivit sarcinii;</i>

<ul style="list-style-type: none"> • înțelegerea informației-cheie dintr-un mesaj sau enunț simplu și inteligibil, a ideilor esențiale din anunțuri și mesaje scurte și clare; 	<ul style="list-style-type: none"> • realizarea unor activități ce demonstrează înțelegerea globală a mesajelor receptate la auz (reacționare fizică/pantomimă). • sesizarea și extragerea informației esențiale dintr-un mesaj audiat, privind un subiect curent; • identificarea elementelor esențiale dintr-un anunț sau dintr-un mesaj scurt;
<ul style="list-style-type: none"> • înțelegerea la auz a instrucțiunilor complexe ale cadrului didactic (2 - 3 comenzi), cu privire la organizarea și executarea activității. 	<ul style="list-style-type: none"> • recepționarea auditivă a unor comenzi didactice complexe, din 2 – 3 pași (spuse de profesor sau înregistrate pe suport audio/video), și executarea lor conform instrucțiunii; • executarea unor activități ce includ câteva comenzi corelate de aranjare/poziționare a obiectelor/lucrurilor/imaginilor; • realizarea unor jocuri didactice de mișcare prin sala de studiu care presupun executarea unor sarcini complexe de orientare, deplasare; • exerciții de răspuns la comenzi, formule simple de comunicare în societate.

Competența 2. Producerea actelor comunicative proprii, cu și fără repere, în situații de comunicare, care vizează satisfacerea nevoilor personale concrete

Competențe specifice	Activități de învățare
<ul style="list-style-type: none"> • Formularea și transmiterea de enunțuri simple dezvoltate referitoare la obiecte, denumiri de produse, articole de vestimentație, persoane, activități din mediul apropiat. 	<ul style="list-style-type: none"> • formularea de enunțuri simple dezvoltate pe teme familiare; • alcătuirea întrebărilor (cu pronumele interogative, adverbe); • formularea de răspunsuri complete la întrebări simple; • oferirea de informații despre dimensiunea și utilitatea unor obiecte; • exerciții de completare a unor propoziții, ghicitori, versuri, folosind cuvinte corespunzătoare (dintr-un șir dat sau pe baza unui suport vizual).
<ul style="list-style-type: none"> • participarea la activități 	<ul style="list-style-type: none"> • realizarea dialogurilor în baza reperelor;

interactive de comunicare în care se reproduc sau se creează mesaje pe teme cunoscute	<ul style="list-style-type: none"> • <i>simulări ale unor situații concrete de comunicare pe teme cotidiene;</i>
<ul style="list-style-type: none"> • prezentarea informației, în enunțuri simple dezvoltate despre propria persoană, colegi, interese și pasiuni obiceiuri și tradiții. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>formularea de enunțuri simple dezvoltate despre propria persoană, colegi, interese și pasiuni, obiceiuri și tradiții;</i> • <i>formularea de răspunsuri la întrebări de identificare a direcției, a locurilor, a destinației;</i> • <i>participarea la dialoguri de prezentare personală, prezentare a colegilor, realizate verbal sau nonverbal etc.;</i>

Competența 3. Receptarea și interpretarea textelor lecturate, aprecierea faptelor, exprimarea opiniei	
Competențe specifice	Activități de învățare
<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea unor texte scurte și simple, ce conțin nume cunoscute, vocabular frecvent 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Exerciții de identificare a informației esențiale;</i> • <i>stabilirea tipului de informație: adevărat sau fals</i> • <i>exerciții de citire și completare a enunțurilor;</i> • <i>exerciții de lectură individuală, cu voce tare a unor texte scurte;</i>
<ul style="list-style-type: none"> • identificarea informației pertinente din majoritatea textelor simple întâlnite în viața de zi cu zi 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Exerciții de citire pe roluri;</i> • <i>exerciții de recitare;</i> • <i>exerciții de identificare, comparare, completare, selectare a informației;</i> • <i>exerciții de relatare și descriere;</i>
<ul style="list-style-type: none"> • formularea unor idei despre conținutul unui text informativ, exprimarea succintă a opiniei 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>exerciții de prelectură, lectură și postlectură;</i> • <i>exerciții de recunoaștere a unor idei din texte despre călătorii, locuri istorice, destinații turistice;</i> • <i>exerciții de stabilire a corespondenței dintre imagine și textul lecturat;</i> • <i>exerciții de selectare a informației din texte despre personalități;</i> • <i>exerciții de identificare a unor mesaje de pe panouri, afișe,</i>

	<i>reclame.</i>
--	-----------------

Competența 4. Redactarea de mesaje funcționale scrise în diverse contexte familiare, aplicând normele de utilizare a limbii române literare	
Competențe specifice	Activități de învățare
<ul style="list-style-type: none"> redactarea unor note sau a unor mesaje simple și scurte referitor la realitatea imediată 	<ul style="list-style-type: none"> <i>exerciții de ordonare corectă a cuvintelor într-o propoziție;</i> <i>alcătuire de enunțuri pe baza unor repere;</i> <i>redactarea unor mesaje simple, de interes comun;</i> <i>redactarea unor felicitări în baza modelelor;</i> <i>exerciții de completare a propozițiilor (cu suport imagistic);</i>
<ul style="list-style-type: none"> redactarea unor cărți poștale scurte și simple 	<ul style="list-style-type: none"> <i>activități de completare a propozițiilor, textelor lacunare;</i> <i>exerciții de scriere a unor mesaje</i> <i>realizarea unor jocuri de creativitate</i>
<ul style="list-style-type: none"> scrierea unor mesaje scurte funcționale pe teme cotidiene 	<ul style="list-style-type: none"> <i>realizarea unor mesaje scurte simple pe teme cotidiene;</i> <i>exerciții de completare a unor scurte mesaje funcționale (bilet, invitație) cu: formula de adresare, formula de încheiere, menționarea locului, timpului desfășurării evenimentului, semnele de punctuație corespunzătoare.</i>

Competența 5. Familiarizarea cu obiceiurile și tradițiile naționale, normele etice și regulile de comportament verbal și nonverbal în procesul de comunicare în limba română	
Competențe specifice	Activități de învățare
<ul style="list-style-type: none"> Recunoașterea și reproducerea formulelor specifice de politețe, a formulelor de adresare în funcție de gen/statut social 	<ul style="list-style-type: none"> <i>receptarea și repetarea formulelor uzuale de comunicare;</i> <i>utilizarea adecvată a formulelor uzuale în diverse contexte cotidiene;</i> <i>prezentarea detaliilor ce țin de an, dată, oră, minut;</i> <i>participarea la scurte conversații despre obiceiuri și tradiții</i>
<ul style="list-style-type: none"> familiarizarea cu 	<ul style="list-style-type: none"> <i>activități de utilizare a normelor etice și de comportament</i>

<p>normele etice și de comportament verbal și nonverbal în limba română</p>	<p><i>verbal în diverse contexte cotidiene;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • realizarea unor dialoguri de solicitare a informației pentru a intra în relații interpersonale în mod simplu, dar eficiente; • realizarea unui schimb de mesaje scurte pe teme cotidiene, utilizând formele zilnice politicoase de salut și de contact; • jocuri de rol care demonstrează capacitățile de relaționare în schimburile sociale foarte scurte.
---	---

IV. Conținuturi educaționale

IV.1. Aria tematică

Nivelul A1
<p>1. Să facem cunoștință</p> <p>1.1. Salut! (autoprezentarea, formule de salut și rămas bun)</p> <p>1.2. Despre noi (date personale, de unde ești? unde ești?, țări și orașe)</p> <p>1.3. Eu și prietenii mei (prezentarea colegilor)</p> <p>1.4. Album de familie (membrii familiei)</p> <p>2. Învățăm împreună limba română</p> <p>2.1. Ce zi este astăzi? (zilele, lunile, anotimpurile, anul, vârsta)</p> <p>2.2. Cât e ceasul? (oră, ceas, minut, limitele de timp)</p> <p>2.3. Prieteni, ce facem azi? (când? azi, mâine, poimâine, dimineața, ziua, seara, adrese)</p> <p>2.4. La ora de română (formule de exprimare a repetiției, cererea de clarificări și precizări; obiecte și lucruri din sala de curs, activități desfășurate)</p> <p>3. Bine ai venit în casa mea!</p> <p>3.1. Acasă (amplasarea locuinței, camere)</p> <p>3.2. În casa mea (obiecte de mobilier)</p> <p>3.3. Poftă bună! (veselă și tacâmuri, mâncare și băutură)</p> <p>3.4. O sărbătoare de familie (cine vine în oșpeție?, cum aranjăm masa: pregătiri, formule de felicitare)</p> <p>4. O zi din viața mea</p> <p>4.1. Ce fac în fiecare zi? (program zilnic, igiena personală)</p>

- 4.2. Agenda mea (ziua, ora, activități)
- 4.3. Ce mă pasionează? (preferințe)
- 4.4. În week-end (obișnuințe, activități la sfârșit de săptămână)

5. Vreau să fiu sănătos

- 5.1. Corpul uman (părțile corpului)
- 5.2. Ce te doare? (exprimarea stării de sănătate)
- 5.3. Cum respectăm indicațiile medicului (recomandările medicului)
- 5.4. Un sfat pentru prietenul meu (ce trebuie să fac pentru a fi sănătos)

6. Unde mergem?

- 6.1. Ce este și unde este? (direcții, orientări, locuri)
- 6.2. La supermarket (denumiri de produse alimentare, legume, fructe)
- 6.3. La mall (îmbrăcăminte și încălțăminte)
- 6.4. În vacanță (destinații și locuri)

Nivelul A2

1. Un cadou din Moldova

- 1.1. La Târgul de suveniruri (denumiri de obiecte naționale)
- 1.2. La iarmarocul de toamnă (denumiri de fructe și legume)
- 1.3. La plăcintărie (denumiri de mâncăruri)
- 1.4. Cumpărăm o ie (brandul național prin articole de vestimentație, portul național)

2. Prin satele și orașele Moldovei/Să descoperim prieteni și locuri noi

- 2.1. De la Naslavcea până la Giurgiulești (transportul și indicații de orientare: nord, sud, centru)
- 2.2. Locuri memorabile din Moldova (Cetatea Soroca, Orheiul Vechi)
- 2.3. În capitala Moldovei - Chișinău
- 2.4. În oșpeție la bunici (neamuri, satul tradițional, Casa mare)

3. Timpul liber: interese și pasiuni

- 3.1. Ce facem în timpul liber? (activitățile din timpul liber, zone de agrement)
- 3.2. Să ne interesăm de istoria neamului (Legenda Moldovei, date istorice)
- 3.3. Să facem sport (preferințe, sport)

3.4.Unde mergem în vacanță? (călătorii la mare, la munte, locuri istorice, destinații turistice, cazare)

4. Personalitățile fac istoria modernă

4.1.Să cunoaștem Moldova prin muzică (muzicieni din Moldova, Eugen Doga, Gheorghe Mustea, Valenina Naforniță, Carla's Dreams etc.)

4.2. Moldova în și prin poezie și proză (Gr. Vieru, C. Dragomir etc)

4.3.Moldova prin ritmurile dansului (Ansamblul Joc, Codreanca)

4.4. Să cunoaștem Moldova prin film și teatru (teatrul Licurici, Teatrul Guguță, film/ecranizări despre și pentru copii)

5. Să cunoaștem obiceiurile și tradițiile Moldovei

5.1.Primiți colindătorii/urătorii? (urătura și colindul, semănatul)

5.2. Sărbătorim Dragobetele (Dragobetele vs Ziua sfântului Valentin)

5.3.Un mărțișor pentru tine (sărbătorile de primăvară)

5.4.În așteptarea Paștelui (tradiții, semnificații)

6. Moldova în straie de sărbătoare/ Pro Patria

6.1.Să elogiem limba română (imnul Republicii Moldova, sărbătoarea Limba noastră)

6.2.De Ziua Independenței (stema, tricolorul, simbolurile)

6.3.Vă invităm la festival în Moldova (Festivalul Covorului, Bostaniada etc)

6.4.Să vorbim cu mândrie despre Republica Moldova!

IV.2 Conținuturi lingvistice

Elemente de construcție a comunicării

Nivelul A1

În cadrul activităților didactice, accentul se plasează pe formarea *competenței lingvistice de comunicare: a competenței de pronunție, a competenței lexicale și a competenței gramaticale.*

Fenomene lingvistice (abordare funcțional-comunicativă, în modele de vorbire).

A. FONETICĂ ȘI GRAFIE

Alfabetul limbii române

- grafeme specifice: *ă, â, î, ș, ț*;
- îmbinările de litere: *ce, ci, che, chi, ge, gi, ghe, ghi*.

Fonetică și ortoepie

Sunetele specifice limbii române. Articularea vocalelor și consoanelor

Sunete vocalice și consonantice:

- vocalele: *a, ă, o, î, e, u, i*;
- consoanele *b-p, d-t, g-c, v-f, z-s*, urmate de sunete anterioare;

Distribuția fonemelor *â* și *î*

Sunete specifice: [î], [i].

Diftongi *oa, ea, ie, ia, ai, ei, eu, oi, ou, ui, âi, îi, ii*; triftongi

Alternanțe fonetice: [t] – [t̚], [d] – [z], [k] – [č], [g] – [ğ], [s] – [ș], [o] – [ɔa], [ɔa] – [o], [e] – [ea], [a] – [e]

Reguli generale de scriere și de pronunțare în limba română

Pronunțarea corectă a cuvintelor conform normelor limbii române literare

Accentuarea corectă a cuvintelor, modelarea intonației.

B. LEXICOLOGIE

Vocabular

Cuvântul

Antonime/Cuvinte cu sens opus

C. GRAMATICA

MORFOLOGIE

Substantivul

- gen (masculin, feminin, neutru);
- număr (singular, plural);
- caz (nominativ, acuzativ); cazul acuzativ cu prepoziții;

Articolul substantival

- hotărât (nominativ, acuzativ), forme și utilizare;

- nehotărât (nominativ, acuzativ), forme și utilizare;

Adjectivul

- adjectivul calificativ (cu 4, 3, 2 forme);
- adjectivul pronominal posesiv;
- topica adjectivului;
- acordul adjectivului în gen, număr, caz cu substantivul;

Pronumele

- personal (cazul nominativ): *eu, tu, el, ea, noi, voi, ei, ele*;
- interogativ/relativ: *cine?, ce?, unde?, care?, cu cine?, cu ce?*;
- pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ (N / Ac): apropiere: *acesta / aceasta*;
- de politețe: *dumneavoastră*

Numeralul

Numeralul cardinal (utilizarea prepoziției *de* cu numerele cardinale).

Verbul

- verbele neregulate: *a fi, a avea, a voi* (și ca auxiliare);
- modul indicativ:
 - timpul prezent (forma afirmativă și negativă);
 - timpul trecut (perfectul compus);
 - timpul viitor (viitorul literar);
- modul imperativ (forma afirmativă și negativă) (pers. a II-a plural, forma afirmativă și negativă).

Adverbul

- de timp: *dimineața, seara, astăzi, acum, ieri,*;
- de afirmație: *da*;
- de negație: *nu*;
- de loc: *aici, acolo, sus, jos, aproape, departe*;
- de mod: *bine*;

Prepoziția

- prepoziții care cer acuzativul: *în, pe, sub, lângă, între, după, la, cu, din*.

Conjunția

- coordonatoare: *și, sau, dar, și... și*.

Interjecția

- *poftim, bravo*.

Cuvintele onomatopice.

D. SINTAXA

Îmbinări de cuvinte

Propoziția/ enunțul. Propoziția simplă

Propoziția enunțiativă, interogativă

Propoziția simplă dezvoltată

Elemente de construcție a comunicării

Nivelul A2

În cadrul activităților didactice, accentul se plasează pe formarea *competenței lingvistice de comunicare: a competenței de pronunție, a competenței lexicale și a competenței gramaticale.*

Fenomene lingvistice (abordare funcțional-comunicativă, în modele de vorbire)

A. FONETICĂ ȘI ORTOEPIE

Sunetele specifice limbii române

Articularea vocalelor, consoanelor și a grupurilor de sunete (fără denumire).

Pronunțarea corectă a cuvintelor care conțin diftongi și triftongi conform normelor ortoepice.

Accentuarea corectă a cuvintelor, modelarea intonației.

Despărțirea cuvintelor în silabe

B. LEXICOLOGIE

Vocabular

Sinonime, antonime (adjective, verbe, adverbe)

Derivarea cuvintelor prin prefixare/suffixare

C. GRAMATICĂ

MORFOLOGIE

Substantivul

- gen (masculin, feminin, neutru);

- număr (singular, plural);
- caz (nominativ, genitiv, dativ, acuzativ, vocativ);

Articolul

- substantival: hotărât și nehotărât, forme și utilizare;
- posesiv (*al, a, ai, ale*), forme și utilizare.
- adjectival (*cel, cea, cei, cele*)

Adjectivul

- adjectivul calificativ;
- comparația adjectivului:
 - gradul comparativ (comparativul de superioritate);
 - gradul superlativ (superlativul absolut realizat cu adverbul *foarte*);
- topica adjectivului;
- adjectivul pronominal posesiv;
- acordul adjectivului cu substantivul.

Pronumele

- Personal:
 - cazul nominativ;
 - cazul acuzativ: formele accentuate/lungi: *mine, tine, el, ea, noi, voi, ei, ele*, forme neaccentuate/scurte: *mă, te, îl, o, ne, vă, îi, le, m-, te-, l-, -o, ne-, v-, i-, le-* (la nivel de recunoaștere și de utilizare după modele);
 - cazul genitiv: *lui, ei, lor*;
 - cazul dativ: *îmi, îți, îi, ne, vă, le* (pentru verbul *a-i plăcea* și expresiile stării)
- interogativ-relativ: *cine?, ce?, câți?, câte?, unde?, de unde?, care?, pe cine?, cui?, cât?*;
- pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ (N/ Ac) de apropiere, de depărtare;
- negativ: *nimeni, nimic*;
- pronumele și adjectivul pronominal nehotărât: *tot (toată, toți, toate), mult, puțin*.

Numeralul

Numeralul cardinal

Numeralul ordinal

Verbul

- verbele neregulate;
- modul indicativ: timpul prezent, trecut (imperfectul, perfectul compus), viitor (viitorul literar);
- modul imperativ;

- modul conjunctiv: timpul prezent (pers. I, II-a, sg. și pl.);
- expresiile verbale ce denumesc stări (*a-i fi foame, a-i fi sete, a-i fi somn etc.*);
- *a putea* + infinitiv.

Adverbul

- de timp: *după-masă, astăzi, acum, atunci, ieri, alaltăieri, mâine, poimâine*;
- de mod: *bine, mult, puțin*;
- de afirmație: *ba da, desigur*;
- de negație: *în niciun caz*;
- adverbe și locuțiuni adverbiale de loc: *în față, în spate, la stânga, la dreapta*.

Prepoziția

- prepoziții care cer acuzativul: *în, din, la, de la, pe, sub, lângă, între, de, cu, până la, după, despre*;
- prepoziții și locuțiuni prepoziționale care cer genitivul: *în fața, în spatele, în stânga, în dreapta*

Conjuncția

- coordonatoare: *și, sau, dar, și... și*;
- subordonatoare: *că, pentru că, deoarece, fiindcă*.

Interjecția

SINTAXA

Propoziția/enunțul. Formarea diferitor tipuri de propoziții/enunțuri după scopul comunicării, structură

Propoziția simplă dezvoltată

Fraza. Textul

Repartizarea orientativă a orelor la Nivelul A 1

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Nr. de unități de conținut	Nr. de ore la temă
OPȚIONALĂ	LIMBĂ ȘI	1. Să facem cunoștință	16 ore
		2. Învățăm împreună limba română	16 ore
		3. Bine ai venit în casa mea!	16 ore
		4. O zi din viața mea	16 ore

	COMUNICARE	5. Vreau să fiu sănătos	16 ore
		6. Unde mergem	16 ore

Repartizarea orientativă a orelor la Nivelul A 2

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Nr. de unități de conținut	Nr. de ore la temă
OPȚIONALĂ	LIMBĂ ȘI COMUNICARE	1. Un cadou din Moldova	16 ore
		2. Să descoperim prieteni și locuri noi /Prin satele și orașele Moldovei	16 ore
		3. Timpul liber: interese și pasiuni	16 ore
		4. Personalitățile fac istoria modernă	16 ore
		5. Să cunoaștem obiceiurile și tradițiile Moldovei	16 ore
		6. Moldova în straie de sărbătoare	16ore

VI. Sugestii metodologice de învățare

Procesul de organizare și desfășurare a activităților didactice proiectare în *Curriculum* este de natură complexă având drept scop să contribuie atât la păstrarea limbii materne, formarea competențelor de comunicare în limba română, dezvoltarea abilităților de a vorbi și scrie românește a copiilor din diasporă, cât și la păstrarea identității culturale și naționale, familiarizarea cu aspectele definitorii ale culturii, obiceiurilor și tradițiilor neamului.

În acest sens se reclamă o pregătire temeinică teoretico-practică a cadrului didactic. Iată de ce în proiectarea și organizarea demersului didactic la limba română profesorul va ține cont de aspectele metodologice determinante/fundamentale ale concepției curriculare:

- Învățarea se axează pe **orientarea funcțional-comunicativă** care presupune organizarea procesului de învățare ca model al procesului de comunicare. Copiii folosesc limba simulând comunicarea reală, în situații concrete de viață, și astfel o învață.

Activitățile comunicative de *receptare* (orală și scrisă) - *audierea, lectura și de producere (orală și scrisă) – vorbirea, scrierea* sunt realizate integral/în complex pe tot parcursul învățării, sunt indispensabile pentru orice activitate interactivă.

- Organizarea și desfășurarea demersului didactic se realizează prin **activități integrate**. Activitățile integrate de *educație a limbajului și a comunicării* în limba română au o *unitate tematică* și cuprind competențele și conținuturile specifice cursului, experiențele de învățare, resursele educaționale, prin transcenderea granițelor/întrepătrunderea dintre două sau mai multe domenii: *educație literar-artistică, educație muzicală, educație plastică etc.*

Unitatea tematică a activității integrate reprezintă un instrument de organizare conexională a conținuturilor (în funcție de temă) și constituirea deprinderilor și abilităților copilului.

- Procesul de învățare este unul pozitiv, realizat prin activități experiențiale. **Învățarea prin experiență**, învățarea naturală, acțională se obține din interacțiune cu ceilalți, din propriile experiențe, atunci când cel ce învață este direct implicat într-un eveniment și învață ”prin a face”. **Educația lingvistică este centrată pe copil și nu pe materie**, aceasta urmând să îndeplinească sursa de atingere a competențelor specificate.

- Se recomandă ca pe durata tuturor fazelor de învățare a limbii, să se folosească, pe cât este posibil, mai multe canale de învățare, pentru a putea realiza **învățarea multisenzorială** prin auz, văz, pipăit, gust, miros și mișcare.

- Aplicarea pe scară largă a **metodelor activ-participative**, renunțarea la o metodă dominantă în favoarea unei varietăți metodologice, care să vină în întâmpinarea diverselor nevoi ale copiilor.

Extinderea folosirii unor metode care solicită componentele relaționale ale activității didactice.

- Temele în cadrul ședințelor de curs vor fi abordate într-o **manieră ludică**, fiind utilizate diverse tipuri de jocuri didactice, conversația, explicația, simularea/role-play, brainstormingul, cubul, pălării gânditoare, explozia stelară, ciorchinele, reportajul, proiectul etc. prin care copiii vor învăța ușor și cu plăcere, noțiuni de limbă și cultură română.

- Procesul educațional trebuie **să asigure șanse egale fiecărui** copil, să promoveze un învățământ diferențiat de instruire. **Individualizarea învățării**, personalizarea demersului solicită adaptarea didactică a procesului instructiv la particularitățile individuale ale copilului (ritmul lui propriu de instruire).

Pentru a realiza un proces didactic eficient de învățare a limbii române trebuie să se țină cont de nivelul de posedare a limbii, stilurile de învățare ale tuturor copiilor din sala de curs (*vizual, auditiv, tactil-chinestezic*) și mijloacele de învățare să fie selectate potrivit fiecărui nivel și stil.

Nu mai puțin importantă în identificarea necesităților individuale ale copiilor este și cunoașterea tipurilor de inteligență (*verbal-lingvistică, vizual-spațială, logico-matematică, corporală/chinestezică, interpersonală, naturalistă, muzicală/ritmică, intrapersonală, emoțională, existențială*). Teoria inteligențelor multiple (H. Gardner) nu vizează conținuturile învățării, ci modul de interacțiune pe care îl adoptă cadrul didactic cu copiii, maniera în care profesorul va acorda sprijin personalizat fiecărui copil pentru ca el să înregistreze performanțe.

- Procesul de educație a limbajului și a comunicării poate fi realizat cu succes doar în cazul în care învățarea va fi extinsă în **activități extracurriculare – nonformale** realizate în cadrul Școlii duminicale/Centrului lingvistic: *Ateliere culturale* (Tradiții și Folclor, Istorie, Geografie, Literatură română, Arte plastice și Dramatice, Dans, Muzică și Cântec popular etc.), *Imersiuni lingvistice; Organizarea de șezători; Sărbători calendaristice și naționale; Spectacole; Concursuri, Expoziții tematice; Întâlniri cu artiști, creatori, vedete; Workshop-uri; Cluburi de Carte/poezie* etc.

În cadrul acestor activități copiii vor putea exersa cele învățate, își vor putea dezvolta abilitățile de comunicare orală și scrisă în limba română, în diverse activități de dramatizare, de modelare, desen, învățare de cântece, poezii și dansuri naționale etc.

- **Mediul familial** joacă și el un rol foarte important, favorizând dezvoltarea limbajului în limba-țintă. Familia trebuie să stimuleze comunicarea copilului în limba română prin a atrage atenția asupra tuturor fenomenelor din jur, prin a observa lumea și a verbaliza ceea ce sesizează

în mediul înconjurător, deschizându-le astfel calea spre utilizarea limbii în activități cotidiene, sociale.

- **Implicarea părinților în realizarea programului Școlii duminicale**, în cadrul unor activități comune cu copii, va contribui la stimularea procesului de învățare, cultivarea dragostei și a respectului față de tradițiile culturale, cunoașterea și valorificarea lor.

Sugestii de proiectare și desfășurare a demersului didactic

Proiectarea didactică fiind o activitate complexă de anticipare a ceea ce dorește profesorul să realizeze împreună cu discipolii săi în cadrul unei lecții, unități, semestru, an de studii se structurează în procesul de realizare a Curriculumului în: *proiectare didactică de lungă durată și proiectare didactică de scurtă durată*.

În proiectarea activității didactice semnificativă este conexiunea elementelor componente de bază: *competențe, conținut, strategie, evaluare*. Potrivit corelației acestor elemente, *rezultă nivelurile de proiectare și variantele strategice cu un grad progresiv de detaliere*: de la planificarea anuală la proiectarea lecției (I.Jinga).

Astfel, proiectarea corespunde căutării/găsirii răspunsurilor la întrebări de bază : *ce se urmărește ? Cu ce resurse ? În ce condiții ? Ce se vehiculează ? Cum se realizează ? Cine participă ? În cât timp ? Cum se vor cunoaște rezultatele ? Ce consecințe rezultă pentru ameliorarea și continuarea acțiunii ?*

I. Proiectarea didactică de lungă durată (anuală, semestrială) în baza curriculumului necesită câteva proceduri/operații prealabile:

- Corelarea competențelor și a conținuturilor *Curriculumului*. Cadrul didactic se va orienta după competențele generale și specifice stabilite în curriculum, raportând la acestea unitatea de conținut cel mai bine potrivită pentru formarea fiecăreia (sau invers). Competențele specifice pe nivel se pot regăsi în mai multe unități de învățare. Este important să se țină cont că niciuna dintre competențele proiectate în Curriculum nu poate fi neglijată/omisă;

- distribuirea materiei de studiu în *unități* de învățare;
- stabilirea *succesiunii* de parcurgere a unităților de învățare. Se poate prelua succesiunea propusă de curriculum, dar este posibil ca profesorul să adopte/ să aibă o viziune proprie;

- identificarea *subiectelor, conținuturilor* din interiorul fiecărei unități de învățare. Consultând curriculumul, cadrul didactic va selecta și va distribui, în cadrul unității de învățare, subiectul fiecărei lecții luate aparte. Acestea urmează a fi relaționate cu unitățile de conținut

proiectate pentru a fi asimilate (aria tematică/ unități tematice pentru contextualizarea comunicării și elemente de construcție a comunicării);

- determinarea *activităților de învățare* adecvate unității de instruire. Cadrul didactic va selecta metodele și tehnicile de instruire eficiente care în opinia sa corespund cel mai bine competențelor stabilite și răspund nevoii de formare a discipolilor săi.

- determinarea frecvenței *probelor de evaluare* sumativă și a formelor de desfășurare a evaluării;

- alocarea *timpului* considerat necesar pentru fiecare unitate de învățare, în concordanță cu competențele și conținuturile vizate. Distribuirea orelor, proiectate de prezentul document, este, indubitabil, orientativă. Profesorul este liber să repartizeze orele în funcție de numeroși factori pe care îi ia în considerare atunci când își proiectează activitatea (nivelul general al grupului de copii, nevoile lor speciale, viteza de lucru, preferințele și doleanțele copiilor etc.).

II. Proiectarea activităților se recomandă a fi realizată din perspectiva selecției modelului de structurare a demersului didactic. În acest sens cadrul didactic este în drept să-și aleagă propriul model. Oricare ar fi acesta, formarea competențelor de comunicare prin învățarea limbii se conceptualizează pe **metodologia învățării active**:

1. Modelul învățării secvențiale (ISC) (R. M. Gagné) este fundamentat pe următoarele evenimente ale instruirii: *captarea atenției; anunțarea obiectivelor urmărite; actualizare cunoștințelor învățate anterior; prezentarea sarcinilor și a situațiilor de învățare; asigurarea „dirijării învățării”;* *obținerea performanței și asigurarea feed-back-ului; evaluarea performanței; asigurarea proceselor de retenție și de transfer.*

2. Modelul Evocare – Realizarea sensului – Reflecție – Extindere (ERRE) (J.L. Meredith, K.S. Steele), exprimă metodologia *Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice*, și este configurat ca un cadru de gândire și de învățare propice dezvoltării gândirii critice și integrării creative a informațiilor și a conceptelor.

3. Modelul 3P (PPP) (Woodward și Lidstromberg). Modelul este structurat în trei etape **Prezentarea – Practicarea – Producerea** în care se evidențiază clar situația de plecare, ceea ce prezintă profesorul drept materie nouă pentru învățare, exersarea celor învățate în activități practice și realizarea în baza celor învățate a mesajelor noi (orale și scrise).

4. Modelul 4 MAT (McCarthy) cuprinde patru etape de bază: *Experiența concretă (percepția), Observația și reflecția, Formarea noțiunilor abstracte, Generalizarea și testarea cunoștințelor în situații noi (realizarea transferului).*

VII. Sugestii de evaluare

Evaluarea este o parte integrantă a procesului de instruire în baza *Curriculumului la limba română pentru copii din diasporă*, ce permite luarea unor decizii de reglare, ameliorare și perfecționare a activității didactice. Evaluarea este conceptualizată ca:

- un proces (nu un produs), deci o activitate etapizată, desfășurată în timp;
- vizează domenii și probleme mult mai complexe (competențe, conținuturi, strategii, situații de învățare);
- implică un șir de măsurări, comparații, aprecieri (deci judecăți de valoare), pe baza cărora se pot adopta anumite decizii menite să optimizeze activitatea didactică la curs, în ultimă instanță, rezultatele obținute.

În procesul evaluării performanțelor atinse de beneficiarii cursurilor cadrul didactic trebuie să se țină cont de *specificul* acestei activități, iar **obiectivele de evaluare** trebuie să conțină: *comportamentul pe care copilul trebuie să-l afirme (ce?); în ce condiții (cum?); la ce nivel de performanță (cât?)*.

Diversitatea situațiilor didactice, a competențelor urmărite, a formelor de evaluare realizate în procesul educațional (*inițială, formativă, sumativă*) presupun aplicarea unor strategii diverse, active și interactive, care să măsoare performanțele atinse în procesul de instruire. Astfel, pot fi utilizate diverse metode și tehnici de evaluare: *jocul didactic, conversația, observarea, fișe individuale, teste, analiza produselor activității* (desene, colaje, aplicații, propoziții, texte etc.), *portofoliul* (include produse ale copilului realizate în timp, teste, notițe ale observărilor, fișe de evaluare, fișe individuale, etc.). De ex.

Pentru **evaluarea competenței de înțelegere la auz** sunt recomandate 2 lecturi ale textului. La început, audienții au 1 minut pentru a citi/a înțelege cerința. După prima audiere, se acordă 30 de secunde pentru verificare. Se pot propune următoarele tipuri de exerciții:

1) Ascultați textul și potriviți imaginile în ordinea în care apar în text.

a)

b)

c)

2) Ascultați textul. Bifați adevărat (A) sau fals (F).

1. Republica Moldova este situată în sud-estul Europei.	A	F
2. Republica Moldova este o țară mare.	A	F
3. Capitala RM este orașul Chișinău.	A	F

Pentru **evaluarea competenței de înțelegere a unui text**, pot fi propuse următoarele sarcini:

1) Citiți informațiile de mai jos. Corelați enunțurile din coloanele A și B.

Hora este unul din cele mai vechi, cele mai populare dansuri populare.

1. La origini a fost un dans ritualic închinat soarelui,	a) motivul horei apare țesut, brodat și croșetat.
2. Popularitatea horei se reflectă și în ornamentele tradiționale,	b) iar mai târziu a evoluat spre un dans al unirii.
3. Nelly Ciobanu cu piesa <i>Hora din Moldova</i> a reprezentat țara	c) în finala Eurovision 2009 de la Moscova.

2) Citiți textul și decideți dacă enunțurile sunt adevărate (A) sau false (F).

Pentru **verificarea competențelor de însușire a fenomenelor gramaticale și a vocabularului/competențelor lingvistice**, cursanților li se propune:

- să pună cuvintele din paranteze la forma corectă;
- să completeze spațiile libere cu expresii sau cuvinte potrivite date;
- să aleagă varianta corectă etc.

Procesul de **evaluare a competențelor de comunicare dialogată** include diverse probe: *dialoguri, jocuri de rol, organizarea unor situații diverse de comunicare etc.*

Dialogul ca metodă de evaluare poate fi realizată între *profesor și cursant* sau *cursant-cursant*. În prima variantă, profesorul îi adresează cursantului un șir de întrebări la o anumită temă, de exemplu: *Câți ani ai? Unde înveți? Ce îți place? etc.*

În cazul în care dialogul are loc între doi cursanți, profesorul le propune/formulează o situație concretă. De exemplu: **În grupă a venit un cursant nou (cursantul A). Fă cunoștință cu el (cursantul B).**

O metodă eficientă de evaluare a competenței de comunicare sunt situațiile de comunicare realizate prin **jocurile de rol**.

Condiția: **Sunteți invitați la ziua de naștere a unei coleg /prieten. Trebuie să cumpărați un cadou.**

Colegul A. Sunteți sigur că cel mai bun cadou e un buchet de flori și o carte.

Colegul B. Sunteți pasionat de fotbal. Considerați că îi puteți face cadou o minge de fotbal. Și fetele joacă fotbal.

Pentru **evaluarea competenței de vorbire monologată** se propune sarcina de elaborare a unui text în baza unei imagini, de exemplu: **Realizează o excursie virtuală prin Moldova. Povestește despre personalitățile istorice și culturale, monumentele țării.**

Un loc important în procesul de evaluare îi revine *producerii creative de text*, care, la nivelul A1 se realizează prin descrierea unei imagini/tablou; la nivelul A2 - compararea a 2 imagini sau exprimarea opiniei pe marginea unui subiect de pe imagine/tablou/desen.

La evaluarea sumativă cursanții vor realiza un *test* care include verificarea competențelor formate la cele 4 activități integratoare: audiere, vorbire, lectură și scriere.

Acestea împreună cu cele menționate mai sus, fac posibilă evaluarea, eficientizând procesul educativ.

Important este că prin toate aceste forme de evaluare și metode de apreciere a rezultatelor, cursanții să devină treptat capabili să se autoaprecieze, să descopere ce au lucrat bine, corect, ce achiziții noi au, dar și ce lucruri trebuie compensate.

Important este ca prin toate aceste forme de evaluare și metode de apreciere a rezultatelor, cursanții să devină treptat capabili să se autoaprecieze, să descopere ce au lucrat bine, corect, ce achiziții noi au, dar și ce lucruri trebuie compensate.

Bibliografie

1. Avram M., Sala M. *Faceți cunoștință cu limba română*. Cluj: Editura Echinocțiu, 2001.
2. Barbăneagră A., Cucu L., Petrenco L. ș.a. *Învățarea simultană a limbilor română și găgăuză*. Ghid metodologic. Chișinău: GraficDesign, 2015.
3. Barbăneagră A., Cucu, L. Petrenco L. ș.a. *Curriculum de învățare simultană a limbilor română și găgăuză* (preșcolari). Nivelul A1.1. ANTEM. Chișinău: GraficDesign, 2016.
4. Barbăneagră A., Cucu, L. Petrenco L. ș.a. *Nicu și Leanca învață limba română*. Manual. (cu CD). ANTEM. Chișinău, Tipografia centrală, 2016.
5. Barbăneagră A., Cucu, L. Petrenco L. ș.a. *Nicu și Leanca învață limba română*. Carduri cu imagini, 500 de carduri, (cu CD). Tipografia centrală, 2016.
6. Barbăneagră A., Cucu, L. Petrenco L. ș.a. *Învățăm împreună limba română*: Culegere de povești, snoave și povestiri (cu CD). (ANTEM). Chișinău: Tipografia Centrală, 2016.
7. Barbăneagră A., Cucu, L. Petrenco L. ș.a. *Învățăm împreună limba română*: Culegere de poezii și cântece (cu CD). ANTEM. Chișinău: Tipografia Centrală, 2016.
8. Barbăneagră A., Petrenco L. *Pronunțăm și vorbim românește*. Curs de fonetică practică. Chișinău, 2013.
9. Bocoș Mușata-Dacia. *Instruirea interactivă: repere axiologice și metodologice*. Iași: Polirom, 2013.
10. *Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi: învățare, predare, evaluare*. Strasbourg, 2003.
11. Callo T. *Educația lingvistică*. Chișinău, 2009.
12. Constantinovici E., Bărbuță I., Cucu L., Cojocar A., Callo T. *Limba care ne unește*. Manual, Nivelul I. Chișinău, 2003.
13. Constantinovici E., Bărbuță I., Cucu L., Cojocar A., Callo T. *Predarea și învățarea limbii prin comunicare*. Ghidul profesorului. Chișinău, 2003.
14. Cojocar D. *You can speak Romanian*. Manual de limba română pentru cei care chiar vor s-o învețe. București: Editura Compania, 2008.
15. Cucu L., Barbăneagră A., Petrenco L., Zavadschi A. ș.a. *Interacționăm și comunicăm: Situații de comunicare, Jocuri didactice, Jocuri de rol, Acte de vorbire*. Chișinău: Tipografia „Bons Offices”, 2014.
16. Dafinoiu C. V., Pascale L. E. *Limba română*. Manual pentru studenții străini din anul pregătitor (Nivel A1-A2). București: Editura Cartea Universitară, 2013.

17. Flaiser M. *Primii pași în învățarea limbii române / The first steps in learning the Romanian language / Les premiers pas dans l'apprentissage de la langue roumaine*. Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 2013.
18. Hedeșan O. (coord.), Jebelean E., Leucuția F. ș.a. *Manual de inițiere în limba română și de orientare culturală pentru străini*. Timișoara: Editura Mirton, 2010.
19. Hobjilă A. *Elemente de didactică a limbii și literaturii române pentru ciclul primar*. Iași. Ed.: Junimea, 2007.
20. Hobjilă A. *Elemente de didactică a activităților de educare a limbajului (etapa preșcolară)*. Iași: Institutul European, 2008.
21. *Ghid pentru implementarea metodologiei CLIL învățământul primar*. Galați, 2016.
22. Kohn D. *Puls. Manual de limba română pentru străini. Curs. Nivelurile A1-A2*. Iași: Ed. Polirom, 2009.
23. Kohn D. *Puls. Manual de limba română pentru străini. Nivelurile B1-B2*. Iași: Ed. Polirom, 2016.
24. Milancovici S. *Didactica predării limbii române*. București, 2013.
25. Molan V., Bizdună M. *Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Didactica limbii și literaturii române*. București, 2006.
26. Moldoveanu-Pologea M. *Limba română pentru străini*. București: Editura Rolang, 2010.
27. Pamfil A. *Didactica limbii și literaturii române (pentru învățământul în limbile minorităților naționale), gimnaziu*. Cluj, Ed. Dacia, 2000.
28. Platon E. (coord.) ș.a. *Procesul de predare/învățare a limbii române ca limbă nematernă (RLNM) la ciclul primar*. Suport de curs. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2011. <http://rlnm.didacticalimbiromane.ro/platforma-online/>
29. Platon E., Sonea I., Vilcu D. *Manual de limba română ca limbă străină (RLS). A1-A2*. Cluj Napoca: Casa Cărții de Știință, 2012.
30. Platon E., Sonea I., Vilcu D. *Caiet de exerciții la limba română ca limbă străină. (RLS). A1+*. Cluj Napoca: Casa Cărții de Știință, 2012.
31. Pop L. *Româna cu sau fără profesor*. Cluj-Napoca, 1991.
32. *Predarea-învățarea interactivă centrată pe elev. / L. Sarivan, R. Maria Gavrilă, D. Stoicescu ș.a.* București: Educația 2000+, 2009.
33. Oprea Cr.-L. *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2007.
34. Sâmhăian, Florentina. *O didactică a limbii și literaturii române: provocări actuale pentru profesor și elev*. București: Art, 2014.

35. Radu-Pop A.-M. 2 R: *România, Românește*. Manual de limba română, Nivelul I (A1), Timișoara, 2016.
36. Radu-Pop A.-M. 2 R: *România, Românește*. Manual de limba română, Nivelul II (A2), Timișoara, 2016
37. *Să comunicăm fără bariere*. Gramatica limbii române în formule și tabele. Chișinău: Grafic Design SRL, 2009.
38. Sterpu Iolanda. *Limba română pentru străini*. Gramatică și exerciții. Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2012.
39. Șerbănescu A. *Cum gândesc și cum vorbesc ceilalți. Prin labirintul culturilor*. Iași: Polirom, 2007.
40. Vrânceanu M., Turchină T. ș.a. *1001 idei pentru o educație timpurie de calitate*. Ghid pentru Educatori. Chișinău: Centrul Educațional Pro Didactica, Chișinău, 2013.
41. Vrășmaș E., Guranda O., Vrânceanu M. ș.a. *Educație timpurie individualizată*. UNICEF – Moldova. Chișinău: Editura Cartier, 1999.

Site-uri utile:

- <http://invat.antem.org/>
- <http://bilingual.antem.org/>
- <http://www.dprp.gov.ro/elearning/>
- <http://rlnm.didacticalimbiromane.ro/platforma-online/>
- <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=362694&lang=1>
- http://video.elearning.ubbcluj.ro/?page_id=538
- <http://www.creeza.com/didactica/didactica-pedagogie/fundamentarea-teoretica>
- www.copilul.ro/legende-si-povestiri-religioase
- <http://www.parinti.com/>
- <http://www.povesti-pentru-copii.com/>
- <http://www.romanianvoice.com/>
- <http://fiseprescolari.blogspot.md/>
- <http://junior.clopotel.ro/galerie-clopotel-junior>
- <http://tradiiadinromania.ro/category/legende>
- www.universdecopil.ro/
- <http://www.101languages.net/romanian/moldovan>
- <http://www.linguasnet.com/>